

Grund- og nærhedsnotat

Enhed
Indenrigs- og Boligministeriet og Danmarks Statistik

Sagsbehandler i Danmarks Statistik
Troels Pade

Dato
12. marts 2021

Grund- og nærhedsnotat til Folketingets Europaudvalg angående Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets Forordning om statistikker over landbrugsmæssige input og output og om ophævelse af forordninger (EF) nr. 1165/2008, (EF) 543/2009, (EF) 1185/2009 og Rådets direktiv 96/16/EF (COM(2021) 37 final)

Grund- og nærhedsnotat blev første gang oversendt 2. marts og eftersendes nu med modtagne høringssvar inkluderet.

1. Resumé

Forslaget omfatter udarbejdelse af europæisk landbrugsstatistik.

Regeringen støtter hensigten om at integrere og harmonisere den statistiske beskrivelse af produkter anvendt i landbruget og produkter fra landbruget samt udvalgte indikatorer for landbrugets miljø- og klimapåvirkning. Herudover lægger forslaget op til at øge fleksibiliteten i det juridiske grundlag via delegering af beføjelser til Kommissionen. Forslaget samler en række eksisterende forordninger og frivillige aftaler om statistikker over landbrugets input og output i medlemsstaterne i én samlet juridisk bindende rammeordning.

2. Baggrund

Kommissionen fremsatte 2. februar 2021 ovennævnte forslag til forordning. Den danske version af forslaget blev modtaget i Danmarks Faste Repræsentation ved EU 2. februar 2021.

Forslaget er en del af "strategi for landbrugsstatistikker 2020 og herefter", som skal strømline og forbedre det europæiske system for landbrugsstatistikker. Strategien angiver, at landbrugsstatistikkerne skal bestå af tre søjler. Den første søjle er "Landbrugsregnskaber i Fællesskabet" fra 2004, der er et "satellit-regnskab" af nationalregnskabet. Den anden søjle er "Integrerede landbrugsstatistikker" fra 2018, som beskriver strukturen i landbruget, mens den tredje og sidste søjle er "Statistikker over landbrugsmæssige input og output", der beskriver produkter anvendt i landbruget og produkter fra landbruget samt udvalgte indikatorer for landbrugets miljø- og klimapåvirkning. Strategien angiver, at søjle to og søjle tre skal være rammeordninger, mens første søjle ikke ændres. Forslaget er således sidste del af Kommissionens bestræbelser på at etablere brede rammeordninger for landbrugsstatistikkerne. Med rammeordningerne anvendes en juridisk arkitektur, som også nyligt er taget i anvendelse for hhv. social- og erhvervsstatistik, og som i udstrakt grad delegerer beføjelser til Kommissionen.

Forslagets retsgrundlag er traktatens artikel 338 om udarbejdelse af fællesskabsstatistikker. Forslaget skal vedtages i form af en forordning efter den almindelige lovgivningsprocedure i henhold til traktatens artikel 294.

3. Formål og indhold

Det overordnede formål med forslaget er at afslutte moderniseringen af den europæiske landbrugsstatistik, så den i højere grad kan bidrage til at overvåge og evaluere den fælles landbrugspolitik og tilhørende strategier som "European Green Deal" og "Farm to fork", der bl.a. skal bidrage til at reducere det miljø- og klimamæssige "fodaftrek" i fødevarekæden. Forslaget samler en række eksisterende forordninger og frivillige aftaler til én samlet juridisk rammeforordning, som skal forbedre kvaliteten, sammenligneligheden og sammenhængen i landbrugsstatistikken.

Forslaget omfatter fire statistikdomæner: husdyrproduktion, afgrødeproduktion, landbrugspriser samt næringsstoffer og plantebeskyttelsesmidler, som er opdelt i tolv statistikemner i alt. Det er især sidstnævnte domæne, der bidrager til overvågningen af de miljø- og klimamæssige "fodaftrek".

Forslaget lægger op til, at Kommissionen via gennemførelsesretsakter bemyndiges til at fastlægge det konkrete indhold af statistikkerne med hensyn til bl.a. antal og definitioner af variable, statistiske klassifikationer samt dataindsamlings- og beregningsmetoder. Kommissionen bemyndiges således til i vidt omfang at fastlægge forordningens indhold ved brug af delegerede og gennemførelsesretsakter.

Kommissionen lægger op til, at forordningen skal træde i kraft fra 2022 og gennemførelsesforordninger fra 2023. Fra dansk side vurderes det til at være en optimistisk vurdering.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal udtale sig iht. traktatens artikel 294 vedr. proceduren om almindelig lovgivning. Der foreligger endnu ingen udtalelse fra Europa-Parlamentet.

5. Nærhedsprincippet

Kommissionen angiver, at den foreslåede lovgivning er nødvendig for at sikre sammenhæng, sammenlignelighed og kvalitet af europæisk landbrugsstatistik.

Det er regeringens vurdering, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet, eftersom udarbejdelsen af sammenlignelig europæisk statistik nødvendiggør en fælles lovgivningsramme, der fastlægger fælles definitioner, tidsfrister, krav til kilde- og metodedokumentation mv.

6. Gældende dansk ret

Forordningsforslaget erstatter en række sektorspecifikke Råds- og Parlamentsforordninger såvel som Kommissionsforordninger vedr. udarbejdelsen af europæisk landbrugsstatistik.

Herudover er gældende dansk ret på området Lov om Danmarks Statistik.

7. Konsekvenser

Forslaget forudses ikke at have lovgivningsmæssige konsekvenser.

Kommissionen angiver ikke, at forslaget i sig selv har nogen økonomisk konsekvens for medlemsstaterne, men vurderer i stedet konsekvenser for den europæiske landbrugsstatistik som helhed. På mellemlangt og langt sigt er Kommissionens forventning, at moderniseringen af landbrugsstatistikken vil resultere i, at byrden og omkostningerne reduceres en smule, dog primært på grund af at dækningskravet i strukturstatistikken reduceres. Kommissionen anfører, at når forslaget er trådt i kraft, vil EU og medlemsstaterne have en landbrugsstatistik af høj kvalitet, som er sammenhængende og sammenlignelig og udgør en acceptabel byrde for respondenter og dataproducenter i forhold til de opnåede fordele.

Forslaget omhandler statistikker, der ligger inden for Miljøministeriets, Fødevarerministeriets og Danmarks Statistiks (Indenrigs- og Boligministeriets) ressortområder. Efterlevelse af kravene i forslaget indebærer, at der løbende vil være behov for national koordinering af indsatsen mellem Danmarks Statistik, Miljøstyrelsen og Landbrugsstyrelsen samt de forskningsinstitutioner, som har myndighedsaftaler om udarbejdelse af indikatorer for landbrugets miljø- og klimapåvirkning, især Nationalt Center for Miljø og Energi (DCE).

Under forudsætning af, at Kommissionens forslag til rammeforordning vedtages i den forelagte form og i henhold til Kommissionens tidsplan, vurderes de samlede meromkostninger til gennemførelse af forslaget til at være 2.715.000 kr. til etableringsudgifter i 2022 og 1.680.000 kr. til drift i 2023 og fra 2024 kr. 1.560.000.

De samlede meromkostninger er fordelt således mellem de tre ressortansvarlige institutioner:

Danmarks Statistik vurderer etableringsomkostningerne til 1.345.000 kr. i 2022 og 690.000 kr. til drift fra 2023.

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri vurderer etableringsomkostningerne til 1.370.000 kr. i 2022 og 890.000 kr. til drift i 2023 og fra 2024 kr. 770.000.

Miljøministeriet vurderer ikke, at der etableringsomkostninger, men vurderer at der er behov for kr. 100.000 til drift fra 2023.

Ovenstående vurdering af meromkostninger er baseret på forslagets nuværende indhold og tidsplan samt på udkast til gennemførelsesretsakter, som Eurostat har fremlagt for medlemsstaterne i Kommissionsfasen, om hvilke statistikker der skal produceres og indberettes.

Forslaget åbner mulighed for, at Kommissionen kan ændre kravene over tid gennem brug af gennemførelsesretsakter og delegerede retsakter. Den fleksibilitet må det forventes, at Kommissionen senere vil gøre brug af for at imødekomme nye brugerbehov. Det kan øge omkostninger og svarbyrde, men da det konkrete indhold af fremtidige retsakter ikke er kendt, er der ikke mulighed for på nuværende tidspunkt at give et skøn over de fremtidige meromkostninger eller svarbyrden.

I udgangssituationen forudses forordningen, når den er implementeret, at medføre en mindre nettoforøgelse af indberetningsbyrden for erhvervslivet. Det skyldes primært, at der skal etableres nye statistikker, som forventes ikke at kunne etableres udelukkende ved brug af administrative registre.

8. Høring

Forslaget er sendt i høring med svarfrist den 1. marts 2021 til følgende interessenter:

- Dansk Gartneri
- Dansk Industri
- DCE - Nationalt Center for Miljø og Energi
- Landbrug og Fødevarer
- SEGES
- Mejeriforeningen
- Københavns Universitet, Institut for Fødevarer- og Ressourceøkonomi

Danmarks Statistik har modtaget et høringssvar fra Landbrug & Fødevarer, som er udarbejdet i samarbejde med SEGES. Hovedsynspunkterne fra høringssvaret er:

Landbrug & Fødevarer og SEGES ser gerne, at lovgivning om udarbejdelse af statistik, som skal overvåge udviklingen af den fælles landbrugspolitik, vedtages efter at indholdet af EU's landbrugspolitik og farm-to-fork strategien er kendt, således at forslaget ikke kommer til at medføre unødvendige indberetningsbyrder for erhvervet. Der lægges desuden

vægt på, at eksisterende datakilder anvendes. Endelig tillægges validiteten af data stor vægt, så det er muligt at sammenligne data på tværs af EU.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

På grundlag af de holdninger, som har været tilkendegivet i Kommissionens ekspertgrupper, fremgår det, at der er generel støtte til at integrere og harmonisere de berørte statistikker.

Der er dog blandt flere medlemsstater skepsis ift. den store grad af delegering af beføjelser til Kommissionen, hvilket har muliggjort, at det på hollandsk/dansk initiativ er lykkedes at samle 10 medlemsstater bag et fælles ændringsforslag til forordningsforslaget. Medlemsstaternes skepsis er hovedsageligt begrundet i, at den vidtgående delegering vil føre til øgede omkostninger og svarbyrde. Ligeledes har flere medlemsstater også givet udtryk for, at forslaget medfører juridisk forpligtelse til at udarbejde statistikker, som hidtil har været frivillige for medlemsstaterne, hvorfor der som minimum burde være medfinansiering fra EU-Kommissionen til at etablere disse statistikker.

10. Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen støtter hensigten om at integrere og harmonisere statistiske begreber, definitioner mv. samt bedre at kunne overvåge miljø- og klimamæssige "fodaftryk". Regeringen anerkender ligeledes behovet for at have en vis fleksibilitet i retsgrundlaget mht. at ændre indsamling af data på baggrund af ændrede brugerbehov.

Regeringen er samtidig af den opfattelse, at en række elementer, som anses at være essentielle for forordningens indhold, bør defineres i selve forordningen, og at det ikke som i det foreliggende forslag delegeres til Kommissionen at fastlægge disse elementer. Dette vedrører især regler for harmonisering af dataindsamlingsmetoder, antallet af variable og tidsfrister for datatransmissioner.

Regeringen er af den opfattelse, at det bør fremgå af selve forordningen, hvilke minimumsfrister der gælder for datatransmissioner samt en øvre grænse for hvor mange variable, Kommissionen kan ændre og tilføje. Endelig bør forslaget ikke stille krav til dataindsamlingsmetoder. I de tilfælde, hvor det besluttet at delegere beføjelser til Kommissionen, bør denne delegering afgrænses tydeligt mhp. at sikre gennemsigtighed omkring forslagets implikationer.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Grund- og nærhedsnotat blev første gang oversendt 2. marts 2021 og eftersendes nu med modtagne høringssvar inkluderet.